

දකුණු පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව

දෙවන වාර පරීක්ෂණය - 2020

13 ශ්‍රේණිය

ව්‍යාපාර අධ්‍යනය පිළිතුරු

I පත්‍රය

01 - 4	11 - 3	21 - 2
02 - 3	12 - 4	22 - 4
03 - 4	13 - 1	23 - 3
04 - 3	14 - 2	24 - 5
05 - 1	15 - 1	25 - 5
06 - 4	16 - 4	26 - 4
07 - 4	17 - 2	27 - 2
08 - 2	18 - 1	28 - 3
09 - 3	19 - 4	29 - 1
10 - 4	20 - 3	30 - 2

(ල.2x30=60)

31. අ) අවශ්‍යතා, සඵලදායී ඉල්ලුම
 ආ) ප්‍රජා, අභ්‍යන්තර පරිසරය
32. නීතිරීති
 මූල්‍ය කොන්දේසි
 වරලත්ලාභියා ගෙවියයුතු මූලික ගාස්තුව
 පුරස්කාරය
33. අ) අලෙවි පහසුකම්, උපදේශන සේවා
 ආ) JBIC (අන්තර්ජාතික සහයෝගීතාව සඳහා ජපාන බැංකුව)
 ජාතික සංවර්ධන බැංකුව
34. අ) ලංකා සෙවිල්
 ආ) ලෝක බැංකුව
35. අ) ලෝක වෙළෙඳ සංවිධානය, ස්විස්ටර්ලන්තයේ ජිනීවා නුවර
 ආ) බැංකොක් ගිවිසුම, වෙළෙඳ ගිවිසුම
36. අ) සැලසුම්ගත ප්‍රතිඵල, නිවැරදි කිරීමේ ක්‍රියා මාර්ග
 ආ) වගකීම, වගවීම
37. අ) ගුණත්වය, තත්ව පාලනය/ගුණත්ව පාලනය
 ආ) ගුණා දෝෂ ශිල්පී ක්‍රමය,
 එකවරම ඒවා නිවැරදි කිරීමට
38. භාණ්ඩයේ ස්වභාවය වෙළෙඳපොළ ස්වභාවය
 ඉල්ලුමේ ස්වභාවය නිෂ්පාදකයාගේ ශක්තිය
 තරඟකරුවන්ගේ බෙදාහැරීමේ මාර්ග

(මින් ඕනෑම 04 ක්)

39. අ) මූල්‍ය අතරමැදිකරණය
 ආ) ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව, බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු
 බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු

40. බඳවාගැනීමේ ප්‍රතිපත්තිය
 පිරිවැය, කාලය, ශ්‍රම වෙළෙඳපොළේ තත්ත්වය (ල.2x10=20)

41. 1) සේවකයන් විසින් එම ආචාරධර්ම වලට අනුකූලව කටයුතු කිරීම.
 2) ආයතනයේ කීර්ති නාමය ඉහළ නැංවීම
 3) පෙර සිදු වූ යල්පැන ගිය විෂමාවාර වැලකී යාම.
 4) විවිධ ව්‍යාපාර ශ්‍රිතයන් සඳහා ආචාරධර්ම සංග්‍රහ පිළියෙල කළ හැකිවීම.
42. 1) ජනතාවට සාධාරණ මිලකට අත්‍යවශ්‍ය භාණ්ඩ හා සේවා සැපයීම.
 2) ඒකාධිකාරී ආයතන බිහිවීම වැලැක්වීම.
 3) පෞද්ගලික අංශය විසින් අභිතකර ලෙස ලාභ ඉපැයීම වැනි වෙළෙඳපොළ තත්ත්ව පාලනය කිරීම.
 4) ලාභ නොමැති පෞද්ගලික අංශය යොමු නොවන මහා පරිමාණ සංයෝජන ක්‍රම පවත්වාගෙන යාම.
43. 1) තම පවුලේ සාමාජිකයන්ගේ මතවාද
 2) සමාජයේ පවත්නා මිත්‍යා විශ්වාස
 3) පුද්ගල විශ්වාස හා ආකල්ප
 4) අනුකරණය
44. 1) තම ආයතනයට ණය ලබා දීමේ හැකියාව
 2) ණයගැතියාට ආපසු ගෙවීමේ හැකියාව
 3) ණය දෙන ආයතනයේ ප්‍රතිපත්ති
 4) ණය සඳහා ලබා දෙන සුරැකුම්
 5) ණය මුදල යොදවන ව්‍යාපෘතියේ ශක්‍යතාව
45. 1) සියළු අවධානම් ඔප්පු
 2) පූර්ණ අලාභය පමණක් ගෙවන ඔප්පුව
 3) තොටුපල ඔප්පුව
 4) අළුත්වැඩියා ඔප්පුව
 5) තැනීම් හානි ඔප්පුව
46. 1) වැඩිමුර ආරම්භය, අවසානය හා විවේකය
 2) ඇසුරුම් හා බෙදාහැරීමේ කටයුතු
 3) වාහන හා මගීන් හැසිරවීම

- 4) ගිලන්රථ, ආරක්‍ෂක රථ ආදිය ධාවනයට
- 5) කාසි හා තෝට්ටු මුද්‍රණයේ දී

- 47. 1) ආගමන හා විගමන දෙපාර්තමේන්තුව
- 2) මෝටර් රථ ප්‍රවාහන දෙපාර්තමේන්තුව
- 3) නැව් සමාගම
- 4) ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය

- 48. 1) පුහුණු සේවකයන් සිටීම
- 2) අමුද්‍රව්‍යවල සුලභතාව
- 3) යන්ත්‍රසූත්‍ර නිසිපරිදි නඩත්තු කිරීම
- 4) විධිමත් සැලසුමක් සහිතවීම

- 49. 1) SLS සහතිකය
- 2) GMP සහතිකය
- 3) ISO 22000
- 4) HACCP

- 50. 1) ජාතික තත්ත්ව සම්මානය
- 2) ලියාපදිංචි වෙළෙඳ ලකුණ
- 3) ජාතික ව්‍යවසාය සංවර්ධන අධිකාරිය
- 4) Youtube

(ල.2x10=20)

දකුණු පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව

දෙවන වාර පරීක්ෂණය - 2020

13 ශ්‍රේණිය

ව්‍යාපාර අධ්‍යයනය පිළිතුරු

II පත්‍රය

- 01) අ) i. ආහාර අවශ්‍යතාව (ඉ.1/2)
- ii. බත්, පාන්, ඉඳි ආප්ප, ආප්ප (ඉ.1/2)
- iii. ප්‍රවාහනය - භාන්ඩ බෙදා හැරීම
සන්නිවේදනය - පුවත්පත් දැන්වීමක් පල කිරීම (ඉ.01)
- ආ) අතීතයේ පැවති ව්‍යාපාර ලාභ ඉපයීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින් කටයුතු කළහ. මෙය කොටස්කරු සංකල්පය ලෙස ද අර්ථ දැක්විය හැකිය. මෙහි දී කොටස්කරුවන්ගේ අවශ්‍යතා මිස අනෙකුත් ඇල්මැති පාර්ශව වල අවශ්‍යතා කෙරෙහි අවධානය යොමු නොවීය. එහෙත් මෑත කාලයේ දී ව්‍යාපාර වල ඇල්මැති පාර්ශව කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීමේ ප්‍රවණතාවක් ඇත. ඒ අනුව සේවකයන්, ගනුදෙනුකරුවන්, ප්‍රජාව, සැපයුම්කරුවන් කෙරෙහි අවධානය යොමු කරනු දැකිය හැකිය.
- සේවක අවශ්‍යතා ඉටුකල විට ඔවුන් අභිප්‍රේරණය වේ. එවිට ඵලදායකත්වය ඉහළ යයි. ප්‍රජාව ගැන සැලකිලිමත් වූ විට ඔවුන්ගේ පක්ෂපාතීත්වය ලබා ගත හැකි වේ.
(ගැලපෙන පරිදි විස්තර සලකා බලා ලකුණු දෙන්න.) (ඉ.02)
- ii. අ) අභ්‍යන්තර - විදුහල්පති, ගුරුවරු, ශිෂ්‍යයන් (පාර්ශව 02 කට) (ඉ.01)
බාහිර - වෙනත් පාසල්, ප්‍රජාව, ආදී ශිෂ්‍යයන්, රජය (පාර්ශව 02 කට) (ඉ.01)
- ආ) එක් එක් පාර්ශවයගේ වැදගත්කම ශිෂ්‍යයා ලියා ඇති ආකාරය නිවැරදි නම් ලකුණු දෙන්න.
(ඉ.1/2x4=2)
- iii. අ) ආර්ථික තිරසාර සංවර්ධනය
පරිසර තිරසාර සංවර්ධනය
සමාජ තිරසාර සංවර්ධනය (කරුණු 03 ට, ඉ.01 මින් එක් කරුණක් තහවුරු කිරීමට ගත හැකි ක්‍රියාමාර්ග තුනට 01) (මෙයට අදාළ පිළිතුරු 12 ශ්‍රේණි ගුරු අත් පොත 48 හා 49 පිටුවල)
- ආ) 1. මාධ්‍ය සඳාචාරය ආරක්ෂා කරන වන පරිදි කටයුතු කිරීම
2. ඉදිරිපත් කරන වෙළෙඳ දැන්වීම් වල ගුණාත්මක බව ආරක්ෂා විය යුතුය
3. ලබාදෙන ප්‍රවෘත්ති සමාජයට අහිතකර හා හානිකර නොවිය යුතුය
4. භාෂාව භාවිතය පිළිබඳ සැලකිලිමත් විය යුතුය
5. නිවේදන කටයුතු හා වැඩසටහන් තුළින් සමාජයට ගැලපෙන තොරතුරු පමණක් ලබා දීම
6. කාලීන වශයෙන් ගැලපෙන දෑ පමණක් සමාජයට ලබා දීම (ඉ.1/2x4=2)
- iv. ව්‍යාපාරයක සේවකයන් විසින් අනුගමනය කළ යුතු, හෙවත් සේවක හැසිරීමට අදාළ වූ ආචාර ධර්ම ආකූලත් ලියවිල්ල ආචාර ධර්ම සංග්‍රහය වේ. ආචාර ධර්ම සංග්‍රහය ලිඛිතව ප්‍රකාශ කිරීමෙන් සේවකයන් එය හොඳින් කියවා බලා තේරුම් ගනියි. එමෙන්ම එය ප්‍රායෝගිකව යොදා ගැනීමට උනන්දු වේ. මෙවැනි ආචාර ධර්ම සංග්‍රහයකින් පහත දැක්වෙන ප්‍රතිලාභ අත්කර ගත හැකිය.
1. ආයතනයේ කීර්ති නාමය ඉහළ යාම
 2. විවිධ විශමාවාර වැලැක්විය හැකි වීම
 3. ව්‍යාපාරයේ විවිධ අංශ වලට ගැලපෙන පරිදි ආචාර ධර්ම සංග්‍රහ පිළියෙල කළ හැකි වීම
 4. ආයතනය තුළ පෙර පැවති විවිධ අහිතකර තත්ත්වයන් වැලකීයාම
 5. සේවකයන් ආචාර ධර්මානුකූල වීම
 6. ආයතනයේ ප්‍රතිරූපය වර්ධනය වීම
- (ඉ.04)

- v. 1. ඉවතලන ද්‍රව්‍ය අඩු කිරීම
- 2. නැවත නැවත පරිහරණයට ගැනීම
- 3. ප්‍රතිචක්‍රීකරණය
- 4. ප්‍රතිස්ථාපනය
පැහැදිලි කිරීම කළ යුතුය (12 ශ්‍රේණිය ගුරු අත් පොත 50, 51 පිටු) (෧.1x4=4)

- 02. i. අ) 1. බදු ගෙවීම
- 2. දේශීය සම්පත් භාවිතය
- 3. රජය ක්‍රියාත්මක කරන ප්‍රතිපත්ති පිළිපැදීම
- 4. නීතිරීති පිළිපැදීම
- 5. සේවා නියුක්තියට දායක වීම
- 6. පරිසරයට වන හානිය අවම වීම (෧.1/2x4=2)

- ආ) 1. ආනයනික භාණ්ඩ සඳහා රේගු බදු අයකිරීමෙන් ආනයන සීමා වන අතරම දේශීය නිෂ්පාදනය වර්ධනය කරගත හැකිවීම/ දේශීය කර්මාන්ත ආරක්‍ෂා කරගත හැකිවීම.
- 2. දේශීය නිෂ්පාදිත මත බදුඅයකිරීමෙන් භාණ්ඩ හා සේවා වල මිල ඉහළ යාම.
- 3. රජය, යටිතල පහසුකම් මත වියදම් දැරීම නිසා ව්‍යාපාරික කටයුතු පහසු වීම. (෧.1x2=02)

- ii. අ) දැනුවත්භාවයකින් යුත් පාරිභෝගිකයා ගෙවන මුදලට සරිලන වටිනාකමකින් යුත් ප්‍රමිතියෙන් ඉහළ භාණ්ඩ තෝරා ගැනීමට පෙළඹී ඇත. එමෙන්ම වෙළෙඳ විෂමාවාර හා පාරිභෝගික අයිතිවාසිකම් කඩවීම් පිළිබඳ ව අදාළ බලධාරී දැනුවත් කර අදාළ ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට පෙළඹී ඇත. තව ද තමා ජීවත් වන පරිසරය ආරක්‍ෂා කර ගනිමින් , සමාජය පිළිබඳ සැලකිලිමත් වෙමින් සහයෝගයෙන් කටයුතු කරමින් තාර්කික පාරිභෝගිකයෙකු ලෙස වෙළෙඳපොළ තුළ කටයුතු කරයි. (෧.02)

- ආ) 1. ප්‍රමිති පිළියෙල කිරීම
- 2. ප්‍රමිති ක්‍රියාත්මක කිරීම
- 3. ISO ප්‍රමිති ක්‍රියාත්මක කිරීම
- 4. ප්‍රමිතිකරණය හා තත්ත්ව පාලනය පිළිබඳ පුහුණු පාඨමාලා සංවිධානය කිරීම
- 5. ප්‍රමිතිකරණය සහ තත්ත්ව පාලන ප්‍රවර්ධන කටයුතු
- 6. උපකරණ ක්‍රමාංකන සේවා
- 7. පාරිභෝගික අධ්‍යාපනය ප්‍රවර්ධන කිරීම
- 8. පුස්තකාල සේවාව, දේශීය විදේශීය ප්‍රමිත අලෙවිය සහ තොරතුරු සේවා
- 9. තත්ත්ව පද්ධති පිළිබඳ අන්තර්ජාතික ප්‍රමිතීන් ක්‍රියාත්මක කිරීම (෧.1/2x4=2)

- iii. අ) 1. වැඩි පිරිසක් හරහා විශාල ප්‍රාග්ධනයක් රැස්කර ගත හැකි වීම.
- 2. ව්‍යාපාරයට නීතිමය පුද්ගලභාවයක් තිබීම.
- 3. ව්‍යාපාරයට අඛණ්ඩ පැවැත්මක් තිබීම.
- 4. අයිතිකරුගේ වගකීම සීමිත වීම. (෧.1/2x4=2)

- ආ) මෙය සී/ස පුද්ගලික සමාගමක් ලෙස ආරම්භ කිරීමට තීරණය කර ඇති නිසා එයට කසුන් සමාගම යන නම යෙදිය නොහැකිය. සී/ස කසුන් (පුද්.) සමාගම ලෙස නම් කළ යුතුය. (෧.02)

- iv. අ) 1. ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය අඩු වීම.
- 2. සාමාජික ප්‍රමාණය අඩු වීම.
- 3. කළමනාකරණ දුර්වලතා
- 4. නිලධාරී පාලනයට යටත් වීම.
- 5. සුදුසුකම් නොමැති පුද්ගලයන් කළමනාකරණයට පත්වීම.
- 6. ස්වාධීනත්වය පිරිහීම හා දේශපාලනිකරණය වීම. (෧.1/2x4=2)

- ආ) 1. සමූපකාර සමිතියක් ආරම්භ කිරීම පහසු වීම.
 2. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලනයක් පැවතීම.
 3. අත්‍යවශ්‍ය භාණ්ඩ හා සේවා සාධාරණ මිලට සැපයීම.
 4. විවිධ ක්ෂේත්‍රවල ව්‍යාපාරික කටයුතු කළ හැකි වීම.
 5. අන්‍යෝන්‍ය සහයෝගයෙන් කටයුතු කිරීම.
 6. සමිතිය උපයන අතිරික්තය සාමාජිකයින් සතු කිරීම හෙවත් අනුග්‍රාහක ප්‍රතිගෙවීම. (ඉ.1/2x4=2)

v. ආ) i) කොටස් නිකුත් කිරීමක් සිදු නොකරන, සාමාජිකයන්ගේ වගකීම සාංගමික ව්‍යවස්ථාවලියේ සඳහන් කර ඇති ඇප වටිනාකමට සීමාවන සමාගම් වේ. (ඉ.01)

- ii) 1. කොටස් නිකුත් කිරීමක් සිදු නොකිරීම.
 2. සාංගමික ව්‍යවස්ථාවලියේ එක් එක් සාමාජිකයා විසින් සමාගම ඇවර කිරීමේ දී දායක වියයුතු ප්‍රමාණය සඳහන් කළ යුතු වීම.
 3. අවම වශයෙන් සාමාජිකයන් දෙදෙනෙකුගේ සිටිය යුතුවීම හා උපරිමය පිළිබඳ සීමාවක් නොවීම.
 4. පොදු පරමාර්ථ පෙරදැරි කරගෙන ආරම්භ කිරීම.
 5. සමාගමේ ලාභ බෙදාහැරීමක් නොකිබීම. (ඉ.1/2x2=1)

ආ) i) සමාගම් දෙකක් හෝ කිහිපයක් එකට එකතු වී කටයුතු කිරීම ව්‍යාපාර සංයෝජනය ලෙස හැඳින්විය හැකිය. (ඉ.01)

ii) ඒකාබද්ධ වීම අත්පත් කර ගැනීම (ඉ.1/2x2=1)

03. i. ආ) දසුනි (ඉ.01)

- ආ) 1. දසුනි නව අදහසක් අනුව ව්‍යාපාරය අරඹා තිබීම
 2. ඇය ව්‍යාපාර අවදානම්වල මුහුණ දෙන්නියක් වීම
 3. සාම්ප්‍රදායික ව්‍යාපාර කටයුතුවලින් බැහැර වීම (ඉ.1/2x2=1)

ඇ) ව්‍යාපාරිකයෙකු ලෙස (ඉ.01)

ඈ)

ව්‍යවසායකයා	ව්‍යාපාරිකයා
<ul style="list-style-type: none"> • තම අදහස් හෝ නව සංකල්ප අනුව ව්‍යාපාර කරයි. • ව්‍යාපාරික ප්‍රතිවාදියා තමාය. • නව ව්‍යාපාර අවස්ථා සඳහා සූදානම් වෙයි. • අවධානම් වලට මුහුණ දෙයි. 	<ul style="list-style-type: none"> • පවතින අදහසක් හෝ සංකල්පයක් අනුව ව්‍යාපාරයක් අරඹයි. • ප්‍රතිවාදියා වෙතත් කෙතෙකි. • පවතින ව්‍යාපාරයේ නිරත වෙයි. • ආරක්‍ෂාකාරීව කටයුතු කරයි.

(ඉ.1/2x2=1)

- ii. ආ) 1. කුඩා වෙළෙඳපොළ කොටසක් හිමි වීම. 2. සුළු ප්‍රාග්ධනයක් ආයෝජනය කර තිබීම.
 3. මූල්‍යමය බැඳීම අවම වීම. 4. සේවක සංඛ්‍යාව අවම වීම. (ඉ.1/2x4=2)
 5. ස්වාධීන කළමනාකරණය.

ආ) ගුරු අත්පොත 128, 129 පිටු හෝ 2019 මහ බැංකු වාර්ථාව ඇසුරින් (ඉ.02)

- iii. ආ) 1. වෙක්පත් මගින් ගෙවීම් කළ හැකි වීම
 2. ප්‍රේෂණ පහසුකම් ලබා ගත හැකි වීම
 3. නිත්‍ය නියෝග මත ගෙවීම් කළ හැකි වීම
 4. අයිරා පහසුකම් ලබා ගත හැකි වීම
 5. බැංකුව සමඟ කළ ගනුදෙනු වල වාර්තා ලබා ගත හැකි වීම
 මෙම ප්‍රයෝජන ජංගම ගිණුමකින් ලබා ගත හැකි වන නිසා ව්‍යාපාර කටයුතු කරගෙන යාමට ජංගම ගිණුමක් ආරම්භ කිරීම වැදගත් වන බව පැහැදිලි කරන පරිදි පිළිතුරු ලිවිය යුතුය. (ඉ.02)

ආ) ගුරු අත්පොත 12 ශ්‍රේණිය 156 පිටුව (ඉ.02)

- iv. i. ලංකා සෙට්ටල් - තත්කාලීන දළ පියවුම් පද්ධතිය හා නිර්ලේඛන සුරක්ෂිත පද්ධතිය එකට ගත්කල ලංකා සෙට්ටල් පද්ධතිය ලෙස හැඳින්වේ. මේ මඟින් ව්‍යාපාර වල ආයෝජන සුරක්ෂිතතාව ඇති වීම, මූල්‍ය ගනුදෙනු පහසු වීම හා කාර්යක්ෂම වීම සිදු වේ. **(උ.01)**
- ii. ස්විෆ්ට් - නවීනතම තාක්ෂණය මත පදනම් වූ ලොව පුරා මූල්‍ය වෙළෙඳපොළවල් ආවරණය කෙරෙන සන්නිවේදන ජාලයකි. මේ මඟින් ජාත්‍යන්තර වශයෙන් බැංකු අතර සිදුවන මුදල් පැවරුම් පිළිබඳ කටයුතු කරයි. **(උ.01)**
- iii. ලංකා සෙක්‍යුරි - මුද්‍රණය කරන ලද සුරක්ෂිත භාවිතය වෙනුවට සුරක්ෂිත මිල දී ගැනීමට හෝ විකිණීමට අදාළ ගනුදෙනුවක් කිරීම සඳහා ලේඛන රහිතව භාවිතා වන ක්‍රම ලංකා සෙක්‍යුරි යන නමින් හැඳින්වේ. **(උ.01)**
- iv. ස්ලිප්ස් - පරිගණක භාවිතා කරමින් බැංකු අතර සිදුවන ගනුදෙනු පියවීම සඳහා භාවිතා කරනු ලබන ක්‍රමයකි. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ගෙන යනු ලැබූ මෙම අන්තර් බැංකු ගෙවීම් පද්ධතිය ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට හා වාණිජ බැංකුවලට හවුල් අයිතියක් ඇති සීමා සහිත ලංකා ස්ලිප්ස් (පොදු) සමාගම වෙත පවරා ඇත. **(උ.01)**

- v. 1. දිනය
- 2. බැංකුවේ නම හා ශාඛාවේ නම
- 3. ආදායකයාගේ නම
- 4. හෝ රැගෙන එන්නාට යන යෙදුම
- 5. වෙක්පතේ වටිනාකම අතුරෙන් හා ඉලක්කමෙන්
- 6. ගෙවනු යන පදය
- 7. අණකරුගේ අත්සන
- 8. චුම්භක අක්ෂර හැඳුනුම් තීරය
- 9. වෙක් පිළිපත **(උ.04)**

- 04. i. අ) 1. නෛතික බැඳීමක් ඇති කර ගැනීමේ අදහස
- 2. අර්ථනය හෙවත් යෝජනාව
- 3. ප්‍රතිග්‍රහනය හෙවත් පිළිගැනීම
- 4. නෛතික බව - නීතියට එකඟ බව
- 5. ඒ ඒ පාර්ශවයන්ට නෛතික බැඳීමක් ඇතිකර ගැනීමට ඇති හැකියාව **(උ.02)**

ආ) රක්ෂණය මඟින් සිදුවන්නේ කවර හෝ පාර්ශවයකට හෝ දේපළකට සිදුවිය හැකි හානි සඳහා වන්දි ආවරණ ලබා දීමයි. රක්ෂණය මඟින් කිසියම් රක්ෂිත විෂය වස්තුවකට වන හානි වැලැක්විය නොහැකි වේ. හානියක් වූ විට එය නැවත යථාතත්වයට පත් කිරීමට හෝ හානිය වෙනුවෙන් වන්දි මුදලක් පමණක් ලබා දීම සිදු කෙරෙයි. **(උ.02)**

- ii. අ) 1. බෙදාහැරීම කඩිනම් වීම
- 2. කාලය ඉතිරිවීම
- 3. විදේශීය ආයෝජකයන් ආකර්ෂණය වීම
- 4. මාර්ග තදබදය අවම වීම
- 5. ප්‍රදේශීය සංවර්ධනයක් ඇති වීම
- 6. රැකියා අවස්ථා බිහිවීම **(උ.1/2x4=2)**

ආ) 1. ගුවන් මාර්ග හා ගුවන් පාලම් ඉදිකිරීම

2. ප්‍රධාන නගර වලට ඇතුළුවීම පිටවීම සඳහා මාර්ග වෙන් කිරීම

3. මාර්ග නීති නිසි පරිදි ක්‍රියාත්මක කිරීම

4. විකල්ප මාර්ග හඳුන්වාදීම හා පුළුල් කිරීම

5. නගරයට පැමිණෙන පෞද්ගලික වාහන සීමා කිරීම **(උ.1/2x4=2)**
(යෝජනා සැලකිල්ලට ගෙන ලකුණු ලබා දෙන්න)

- iii. අ) 1. ගොඩනැගිල්ලේ පිරියත සැලැස්ම හා ඉඩකඩ
2. ද්‍රව්‍ය භාවිතයෙන් වේගවත් බව හා ගබඩාව තුළ කලාප වෙන් කිරීමේ අවශ්‍යතාව
3. ප්‍රධාන සම්බන්ධතාවලට ආසන්න බව
4. ද්‍රව්‍ය එහා මෙහා කිරීමේ හැකියාව
5. ගබඩාකරණ ද්‍රව්‍යයේ ස්වභාවය 6. පිරිවැය (ඉ.1/2x4=2)
- ආ) 1. ආරක්‍ෂාකාරී භාරදීමේ සේවාවක් වීම
2. වඩා වේගවත් හා කාර්යක්‍ෂම සේවාවක් තිබීම
3. ජාත්‍යන්තර වශයෙන් පුළුල් ව ව්‍යාප්ත වීම
4. සේවා රැසක් ඉටු කිරීම (ඉ.1/2x4=2)
- iv. අ) 1. විද්‍යුත් මුදල් භාවිතය
2. ස්වයං සේවා ක්‍රමය
3. නවීන තාක්‍ෂණය භාවිතය
4. වාහන නැවැත්වීමේ පහසුකම්
5. විවිධ භාණ්ඩ වර්ග එක ස්ථානයක දීමනා ගැනීමට සැලැස්වීම (ඉ.1/2x4=2)
- ආ) භාණ්ඩ මිලදී ගැනීමට පාරිඛෝගිකයා වෙළෙඳසැල වෙත නොගොස් දුරකථන, ෆැක්ස්, අන්තර්ජාලය, කැටලොග් භාවිතයෙන් භාණ්ඩ ඇනවුම් කර ලබා ගැනීමයි. (ඉ.01)
1. අන්තර්ජාල වෙබ් අඩවි හරහා සිදුවන විද්‍යුත් වෙළෙඳාම (Online Retailing)
2. සෘජු අලෙවිකරණය (Direct Marketing) (ඉ.01)
- v. අ) 1. බදු සහන ලබා ගැනීම
2. නිරු ගාස්තු සම්බන්ධ ගිවිසුම් වලට එළඹීම (ඉ.1x2=2)
- ආ) 1. අපනයනකරුවෙකු ලෙස ලියාපදිංචි වීම
2. විදේශ ගැනුම්කරුවෝ සොයා ගැනීම
3. අපනයන බලපත්‍රය ලබා ගැනීම (අවශ්‍ය නම්)
4. ආනයනකරුගෙන් ලැබුණු මිල විමසුමට ප්‍රතිචාරයක් වශයෙන් මිල කියුමක් යැවීම
5. ආනයනකරුගෙන් ඉන්ඩෙන්ට්‍රව්‍ර ලබා ගැනීම
6. භාණ්ඩ තොගය නැව්ගත කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ඉඩ වෙන්කර ගැනීම හා අවශ්‍ය ලියවිලි සකස් කර ගැනීම
7. නැව්ගත කිරීමට සුදුසු ආකාරයට භාණ්ඩ ඇසුරුම් කිරීම
8. අපනයන භාණ්ඩ තොගය රක්‍ෂණය කිරීම
9. භාණ්ඩ නැව්ගත කර නොභාරපත ලබා ගැනීම
10. මුදල් ලබා ගැනීමට කටයුතු කිරීම (ඉ.02)
05. i. අ) කිසියම් නිෂ්පිත ගැටළුවක් විසඳීම සඳහා ගත යුතු විකල්ප විසඳුම් ක්‍රියාමාර්ග හඳුනා ගැනීමත් ඒ අතරින් සුදුසු විකල්පය තෝරා ගැනීම ඇතුළත් ක්‍රියාවලිය (ඉ.02)
- ආ) 1. ගැටළුව හඳුනා ගැනීම
2. ගැටළුව විශ්ලේෂණය කිරීම
3. විකල්ප විසඳුම් ගොඩ නැගීම
4. විකල්ප විසඳුම් ඇගයීම
5. හොඳම විකල්පය තේරීම
6. හොඳම විකල්පය ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුමක් සෑදීම
7. සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කිරීම
8. ඇගයීම හා ප්‍රතිපෝෂණය (ඉ.1/4x8=2)
- ii. අ) ආයතනයක ඉලක්ක හා පරමාර්ථ ස්ථාපිත කිරීමත් ඒවා සාක්ෂාත් කර ගැනීමට අවශ්‍ය කටයුතු පිළියෙල කිරීමත් සැලසුම්කරණයෙන් සිදුවන නිසා එය අනාගතය සඳහා වූ ක්‍රියාවලියක් ලෙස දැක්විය හැකිය. (ඉ.02)

ආ)	දැක්ම	උපායමාර්ග	
	මෙහෙවර	ක්‍රියාමාර්ග	
	පරමාර්ථ	නීතිරීති	
	ඉලක්ක	වැඩසටහන්	
	ප්‍රතිපත්ති	ව්‍යාපෘති	(උ.1/2x4=2)

iii. එකඟ නොවේ. (උ.01)

අග කළමනාකරුවන්ට වැඩි වශයෙන් අවශ්‍ය වන්නේ සංකල්පනාත්මක කුසලතාය. එනම් සංවිධානයේ අභ්‍යන්තර හා බාහිර පරිසරය පිළිබඳ අවබෝධය, සමස්ථය දැකීමේ හැකියාව, ගැටළු විසඳීමේ හැකියාව ආදී කුසලතා මීට අයත් වේ.

නමුත් එම කළමනාකරුවන්ට අවශ්‍ය වන්නේ සංකල්පනාත්මක කුසලතා පමණක් නොවේ. අන් අය සමඟ සහයෝගයෙන් වැඩ කිරීමට හා මානුෂිකව අන් අය ලවා වැඩ කරවා ගැනීමට මානව කුසලතාහෙවත් අන්තර් පුද්ගල කුසලතා ද කාර්යයන් සම්බන්ධ සුවිශේෂී දැනුම හා පලපුරුද්ද හා හැකියාව සඳහා තාක්ෂණික කුසලතාවය ද අග කළමනාකරුවන්ට පැවතිය යුතුය.

(උ.03)

iv. කාර්ය හඳුනාගැනීම, වැඩ බෙදීම, දෙපාර්තුමේන්තුකරණය, වගකීම් හා බලතල පැවරීම, වැඩකිරීමේ ප්‍රමිති ඇති කිරීම, සම්පත් බෙදා දීම, සමායෝජනය ආදී පියවර සැලකිල්ලට ගෙන අදාළ පරිදි ලකුණු ලබා දෙන්න. (උ.04)

v. අ) සංවිධාන ව්‍යුහය ඇඳ ඇති ආකාරය අනුව නිවැරදි ලකුණු ලබා දෙන්න. (උ.02)

ආ) විදුහල්පතිතුමා වැඩි බලතල ප්‍රමාණයක් හිමි පාර්ශවයක් බැවින් වැඩ බෙදා දීමේ රටාව අනුගමනය කොට ඉන් කොටසක් පහළ මට්ටමේ සිටින නියෝජ්‍ය හා සහකාර විදුහල්පතිවරුන්ටත්, අංශ ප්‍රධානීන්, පන්තිභාර, විෂයභාර ගුරුවරුන්ටත්, ශිෂ්‍ය නායක නායික සහ පන්ති නායක නායිකා වශයෙන් වගකීම් හා බලතල විමධ්‍යගතකරණය කරණු ලබයි.

මධ්‍යගතකරණයේ දී ආයතනයේ සියලු බලතල විදුහල්පතිතුමා මත රඳවා ගෙන තීරණ ගැනීම මධ්‍යගතකරණය ලෙස හැදින්වේ. (උ.02)

06. i. ද්‍රව්‍ය මිලදී ගැනීම (උ.1/2)

ව්‍යාපාරයේ නිෂ්පාදන කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය මිලදී ගැනීම. (උ.1/2)

උදා - අමුද්‍රව්‍ය, ප්‍රාග්ධන උපකරණ
යන්ත්‍ර උපකරණ
ඉන්ධන

(උ.1/2 උදාහරණ)

ව්‍යාපාරයේ පරිහරණය සඳහා අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය මිලදී ගැනීම (උ.1/2)

උදා - ලිපි ද්‍රව්‍ය, කාර්යාල උපකරණ (උ.1/2 උදාහරණ)

සේවා මිලදී ගැනීම (උ.1/2)

උදා - ආරක්‍ෂණ සේවා
නඩත්තු සේවා
ප්‍රවාහන සේවා
ජලය, විදුලිය

(උ.01)

- ii. අ) 1. නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමට
2. සැපයුම් සම්බන්ධතා අඛණ්ඩව පවතිවාගෙන යාමට
3. ඌන හෝ අතිරික්ත තොග නිසා ඇති වන පිරිවැය නාස්තිය අවම කර ගැනීමට
4. යන්ත්‍ර හා ශ්‍රම ඵලදායිතාවය ඉහළ මට්ටමක පවත්වා ගෙන යාම
5. අනපේක්‍ෂිත ඉල්ලුම් තත්ත්වයන්ට සාර්ථකව මුහුණ දීම (උ.1/2x4=2)

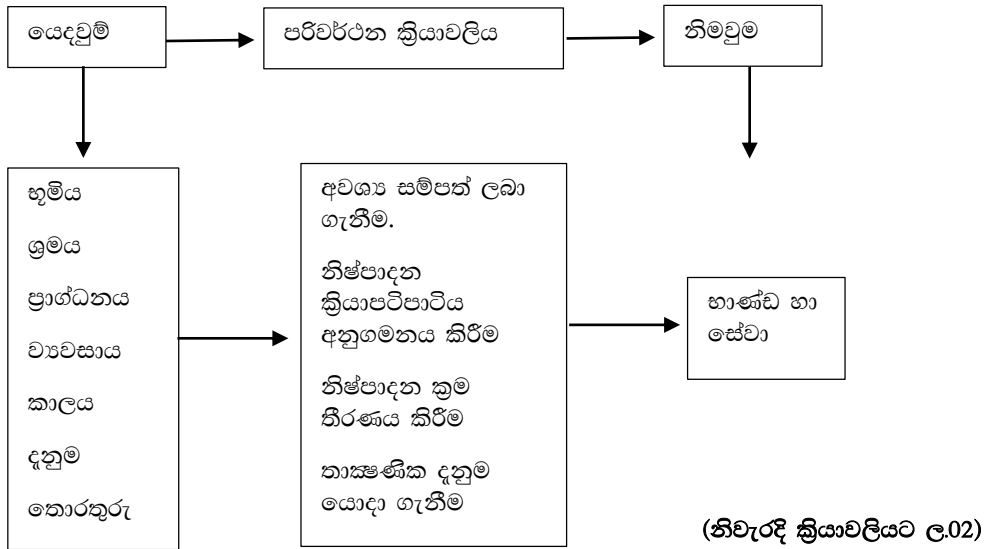
ආ) වාසි

- තොග පාලනය කාර්යක්‍ෂම වීම
- තොග යාවත්කාලීනව පවත්වා ගත හැකි වීම
- තොග වාර්තා ලබා ගැනීම පහසුවීම
- තොග සම්බන්ධ තොරතුරු ආරක්‍ෂා කර ගත හැකි වීම (උ.1/2x2=1)

අවසාන

- තාක්ෂණික දැනුම හා පුහුණුව නිරන්තරයෙන් යාවත්කාලීන කල යුතු වීම
- පද්ධති ස්ථාපිත කිරීමට විශාල පිරිවැයක් දැරිය යුතු වීම
- පද්ධති අක්‍රිය වීම සමස්ථ ක්‍රියාවලියටම බලපෑමක් සිදු කල හැකි වීම **(ල.1/2x2=1)**

iii. අ)

- ආ) ක්‍රියාවලි පිරියත
 නිෂ්පාදිත පිරියත
 ස්ථාවර ස්ථානීය පිරියත
 කුටි පිරියත **(ල.1/2x4=2)**

iv.

i) දැව 80 000
 තීන්ත 40 000
 වැටුප් 15 000
රු. 135 000 **(ල.01)**

ii) විවලය පිරිවැය + ස්ථාවර පිරිවැය
 135 000 + 45 000
 = රු. 180 000 **(ල.01)**

iii) $\frac{180\,000}{500}$ මුළු නිෂ්. පිරිවැය **(ල.01)**
 නිෂ්. ඒකක

= රු. 360

iv) මුළු ආදායම 325 000 (650 x 500)
 මුළු පිරිවැය (180 000)
රු. 145 000 **(ල.01)**

v. ප්‍රතිලාභ

- නාස්තිය අවම වීම
 - නව නිෂ්පාදිත හඳුන්වා දීම
 - නිෂ්පාදිත වල ගුණත්වය ඉහළ යාම
 - කාර්යක්ෂමතාවය ඉහළ යාම
 - හිතකර වැඩ පරිසරයක් නිර්මාණය වීම
 - නිෂ්පාදන ධාරිතාව වැඩි වීම
 - මහා පරිමාන පිරිමැසුම් ලබා ගත හැකි වීම
- (෧.1/2x4=2)

ගැටලු

- තාක්ෂණය සිග්‍රයෙන් වෙනස් වීම
 - විශාල ආයෝජනයක් අවශ්‍ය වීම
 - පාරිසරික ගැටලු මතු වීම
 - තාක්ෂණික බිඳ වැටීම් නිසා ඇතිවන දෝශ
 - ශ්‍රමිකයන් පුහුණු කළ යුතු වීම
- (෧.1/2x4=2)

07. i.

අ) ප්‍රචාරණයේ දී සිදු වන්නේ කිසියම් පිරිවැයක් දරා වෙහෙස මහන්සි වී ව්‍යාපාරයේ අලෙවිය වැඩිකර ගැනීමේ අරමුණින් කරනු ලබන ක්‍රියාවලියකි. ආයතනයක් කිසියම් පිරිවැයක් නොදරා ව්‍යාපාරයේ බලපෑමකින් තොරව පාරිභෝගිකයා තුළ ව්‍යාපාරය තුළ ඇතිවන යහපත් ප්‍රතිරූපය නිසා ඇතිවන තත්ත්වයකි. ප්‍රසිද්ධිය මෙ අනුව ප්‍රචාරණය තුළින් සිදුවන්නේ භාණ්ඩය පාරිභෝගිකයා වෙත ගෙනයාමක් වන අතර ප්‍රසිද්ධියේ දී පාරිභෝගිකයා භාණ්ඩය සොයා පැමිණේ. (මේ කරුණු පැහැදිලි වන පිළිතුරට) (෧.02)

ආ)

1. දැනුම් දීම
 2. පෙළඹ වීම
 3. සිහි කැඳවීම
- එක් වාක්‍යයක් බැගින් පැහැදිලි කිරීම ප්‍රමාණවත්ය.

- දැනුම් දීම
භාණ්ඩය පිළිබඳ පාරිභෝගිකයා දැනුවත් කිරීම මේ මඟින් සිදු වේ. නව භාණ්ඩ පිළිබඳව, භාණ්ඩයේ ප්‍රතිලාභ පිළිබඳව, මිල වෙනස් කිරීම් පිළිබඳව, වැරදි ආකල්ප නිවැරදි කිරීම ආයතනය පිළිබඳ ව ලබා ගත හැකි සේවා පිළිබඳව දැනුම් දීම.
- පෙළඹ වීම
භාණ්ඩය මිලදී ගැනීම සඳහා දිරිමත් කිරීම, ගනුදෙනුකරුගේ මිලදී ගැනීමේ අදහස් වෙනස් කිරීම
- සිහිපත් කිරීම
නැවත නැවත මතක් කිරීම මඟින් මතකයේ රඳවා ගැනීම, මිලදී ගත හැකි ස්ථාන, භාණ්ඩය හා සේවාවේ අවශ්‍යතාව සිහිපත් කිරීම.

(෧.02)

ii. 1. හර ප්‍රතිලාභය

2. මූලික නිෂ්පාදිතය
 3. අපේක්ෂිත නිෂ්පාදිතය
 4. වැඩිදියුණු කල නිෂ්පාදිතය
 5. විභව නිෂ්පාදිතය
- (෧.04)

iii. අ)

ඉසව්, අත්දැකීම්, පුද්ගලයින්, ස්ථාන, සංවිධාන, දේපල, තොරතුරු, අදහස් (෧.01)
භාණ්ඩ හා සේවා හැර අනෙකුත් කරුණු 04 ක් විස්තර කර ඇත්නම් (෧.01)
(13 ශ්‍රේණිය ගුරු අත්පොත 121, 122 පිටු)

- ආ) 1. නිෂ්පාදිතයේ ස්වභාවය
 2. ඇසුරුමෙන් නිෂ්පාදිතයාට ලැබෙන ප්‍රයෝජන
 3. තාක්ෂණික යෝග්‍යතාව
 4. ඇසුරුමේ අංග
 5. වෙළෙඳ්දාට ඇති පහසුව
 6. පාරිභෝගිකයාට ඇති පහසුව
 7. පරිසර හිතකාමී බව (ඉ.02)

- iv. අ) 1. නව නිෂ්පාදිත ගැනුම්කරුවන් වෙත හඳුන්වා දීමට
 2. පවතින නිෂ්පාදිත වල අලෙවිය ඉහළ දැමීමට
 3. ඉලක්ක ගනුදෙනුකරුවන්ට නිෂ්පාදිත පිළිබඳ විවිධ තොරතුරු සන්නිවේදනය කිරීමට
 4. අනෙකුත් තරඟකාරී වෙළෙඳ නිෂ්පාදිත පිළිබඳ විවිධ තොරතුරු සන්නිවේදනය කිරීමට
 5. ආයතනයේ ප්‍රතිරූපය ඉහළ නංවාලීමට
 6. අනාගත ඉල්ලුම වර්ධනය කිරීමට (ඉ.02)

- ආ) 1. වෙළෙඳපොළ තුළ රැඳී සිටීමට
 2. වර්තමාන ලාභ උපරිම කිරීම
 3. වෙළෙඳපොළ කොටස උපරිම කිරීම
 4. වෙළෙඳපොළ සාරය උරා ගැනීම
 5. නිෂ්පාදිත ගුණත්ව නායකත්වය (ඉ.02)

- v. අ) මිනිසුන්
 ක්‍රියාවලිය
 භෞතික වටපිටාව (නම් කිරීමට) (ඉ.1/2)
 විස්තර කිරීම් ගුරුඅත් පොත 13 ශ්‍රේණිය 116 පිටුව (ඉ.1/2x3=1 1/2)

- ආ) භූගෝලීය පදනම - රටවල්, කලාප, ප්‍රදේශ
 දේශගුණ සාධක
 නගරවල විශාලත්වය
 ප්‍රජා විද්‍යාත්මක සාධක පදනම - වයස
 ආදායම

මනෝ විද්‍යාත්මක පදනම - සමාජ පන්ති
 ජීවන රටාව

වර්ධනාත්මක සාධක - ප්‍රතිලාභ
 මිලට ගන්නා අවස්ථා

(තවත් උදාහරණ ගුරුඅත් පොත 111 පිටුවේ ඇත.) (ඉ.1/2x4=2)

08. i. අ) ලැබීම් මාර්ග
 • අත්පිට විකුණුම්
 • ජංගම නොවන වත්කම් විකිණීම
 ගෙවීම් මාර්ග
 • නොග මිලට ගැනීම
 • වැටුප් හා වේතන ගෙවීම
 • ජංගම නොවන වත්කම් මිලදී ගැනීම (ඉ.02)

- ආ) 1. ව්‍යාපාර හිමිකරුවන්ගේ ව්‍යාපාරය හා සබැඳි අගය උපරිම කිරීම
 2. ලාභ උපරිම කිරීම
 3. කොටසක ඉපයුම උපරිම කිරීම
 4. දිගුකාලීන මූල්‍ය ස්ථාවරත්වය තහවුරු කිරීම
 5. ද්‍රවශීලතාව ප්‍රශස්ථ මට්ටමක පවත්වා ගැනීම (ඉ.1/2x4=2)

- ii. i) ද්‍රවශීල වත්කම්
ජංගම වත්කම්
- ii) බදු පෙර ශුද්ධ ලාභය
විකුණුම්
- iii) විකුණු භාණ්ඩවල පිරිවැය
සාමාන්‍ය තොගය
- iv) පොළී හා බදු වලට පෙර ලාභය
පොළිය

(උ.1x4)

- iii. අ) 1. ස්ථාවර ප්‍රතිලාභ ලැබීම
- 2. රජයේ ඉහළ ආරක්‍ෂාව ලැබීම
- 3. ඉහළ ද්‍රවශීලතාවය
- 4. බදු සහන
- 5. අවදානම් අඩු වීම
- 6. කල්පිරීමට පෙර වට්ටම් කර ගත හැකි වීම

(උ.1/2x4-2)

ආ) රජයට අවශ්‍ය මැදි හා දිගුකාලීන ණය ලබා ගැනීම සඳහා රජය වෙනුවෙන් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව නිකුත් කරන නිර්ලේඛන සුරකුම්පත් වර්ගයකි. (උ.01)

- මැදි හා දිගුකාලීන ණය උපකරණයක් වීම
- අර්ධ වාර්ෂික කුපන් ක්‍රමයට පොළී ගෙවීම (උ.01)

- iv. අ) 1. භාණ්ඩය හෝ සේවාව සඳහා වූ ඉල්ලුම
- 2. ආයතනයේ පරමාර්ථ
- 3. නිෂ්පාදන ක්‍රමය
- 4. අනාගත සේවක විශ්‍රාම යාම්, ඉල්ලා අස්වීම්, උසස් වීම්, ඉවත් කිරීම්, සේවා නියුක්තිය අවසන් කිරීම
- 5. ආයතනයේ වර්තමාන හා අනාගත මූල්‍ය තත්ත්වය
- 6. ආර්ථික, සමාජීය, දේශපාලන හා තෛතික පරිසරය (උ.1/2x4)

- ආ) වාසි
 - නව දැනුම ඇති පුද්ගලයන් ආකර්ෂණය කරගත හැකි වීම
 - විශාල පිරිසක් ආකර්ෂණය කරගත හැකි වීම
 - තනතුරු සඳහා යෝග්‍යතම පුද්ගලයන් බඳවා ගත හැකි වීම
 - පුහුණු ශ්‍රමය බඳවා ගැනීමෙන් පුහුණුව හා සංවර්ධනය සඳහා වැයවන පිරිවැය අඩු වීම
 - ව්‍යාපාර සංවිධානය නවීකරණය වීම (උ.1/2x2=1)

- අවාසි
 - ආයතනයේ සිටින සේවකයන්ගේ අභිප්‍රේරණයට බාධා ඇති වීම
 - ආකර්ෂණය සඳහා වැයවන පිරිවැය ඉහළ යාම
 - ආකර්ෂණය සඳහා ගතවන කාලය අධික වීම
 - සේව්‍ය - සේවක සබඳතාවලට අහිතකර ලෙස බලපෑ හැක (උ.1/2x2=1)

රැකියා විස්තරය

තනතුරු නාමය :
 රැකියා අංකය :
 ශ්‍රේණිය :
 රැකියාව පිහිටි අංශය :
 දෙපාර්තමේන්තුව :
 ආසන්නතම ප්‍රධානියා :
 යටතේ සේවක තනතුරු :
 රැකියාවේ කටයුතු රාජකාරී හා වගකීම්

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

සේවා කොන්දේසි

පිළියෙල කළේ	දිනය
(රැකියා විෂය)	
පරීක්ෂා කළේ	දිනය
(අංශ ප්‍රධාන)	
අනුමත කළේ	දිනය
(දෙපා. ප්‍රධාන)	

(෧.04)